

**МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

Кафедра української і зарубіжної літератури

ЗАТВЕРДЖЕНО НА ЗАСІДАННІ КАФЕДРИ
УКРАЇНСЬКОЇ І ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ
Завідувач кафедри

Акулова / Акулова № 20

(протокол № 1 від 31 08 2021 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ
ІСТОРІЯ СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ
для здобувачів вищої освіти**

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 01 Освіта

Спеціальність: 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)

Освітньо-професійна програма: 014.01 Середня освіта. Українська мова і література

Розробник: О.А. Огульчанська доцент, кандидат філологічних наук.

ПОГОДЖЕНО:
Гарант освітньої програми



ОЛЕКАСАНДР Юрченко

1. Опис освітнього компоненту

Найменування показників	Рівень вищої освіти, галузь знань, спеціальність, спеціалізація	Характеристика освітнього компоненту	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Рівень вищої освіти – бакалаврський (перший) Галузь знань – 01 Освіта Спеціальність – 014.01 Середня освіта (Українська мова і література) Спеціалізація: Середня освіта. Українська мова і література	Обов'язкова	
Блоків – 2 у тому числі: курслова робота – навчальна практика –		Рік підготовки: 4й	
Загальна кількість годин – 90		Семестр 7	
		Лекції	
Тижневих годин – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: БАКАЛАВР	16	
		Практичні, семінарські	
		14год.	
		Лабораторні	
		–	
		Самостійна робота	
		60 .	
		Начальна практика	
		–	
		Вид контролю: еказмен	

2. Мета освітнього компоненту

Метою освітнього компонента «Історія зарубіжної літератури (XX століття)» є цілеспрямоване, системне вивчення закономірностей розвитку зарубіжної літератури ХХст., аналіз художніх творів, що належать до різних літературознавчих напрямів і течій (реалізму, модернізму тощо). Також здобувачі ознайомлюються зі зразками різних художніх явищ, жанрів, стилів, що формувались у означений період у світовому літературному процесі. Тематичний зріз: широкий спектр літературних напрямів і течій, творчість найяскравіших представників зарубіжної літератури ХХ ст. крізь призму філософії, естетики, особливостей культурно-сторичного руху, історії тощо.

3. Перелік компетентностей, які набуває здобувач під час вивчення цього освітнього компоненту

ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі філологічної освіти, що передбачає застосування певних теорій та методів мовознавчої та

літературознавчої, а також педагогічної наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ФК 1 Здатність володіти методологічними і теоретичними основами філологічних наук, методик навчання української мови і літератури, базовими знаннями з української мови, теорії та історії української літератури, методик викладання української мови та літератури

ФК 2 Здатність використовувати науковий апарат для засвоєння теоретичних основ української мови та літератури, методик викладання української мови та літератури

ФК 7 Володіння методологіями, інструментами і проблемами, що відносяться до всіх основних напрямів розвитку зарубіжної літератури від античності до поч. ХХІ ст.; здатність аналізувати тенденції розвитку зарубіжної літературної творчості цього періоду, розуміти її філософсько-естетичні основи, особливості літературно-художніх явищ, процеси виникнення, становлення й змінності традицій у зарубіжній літературі;

ФК 10 Спроможність оцінити комунікативну і/або естетичну значущість художнього тексту; володіння навичками кваліфікованої інтерпретації різноманітних типів текстів, у тому числі й навичками розкривати їх смисл, простежувати зв'язки із культурно-історичним контекстом епохи, враховуючи різні форми і канали передачі й кодування інформації; володіння навичками зіставляти мови культур і демонструвати взаємодію мистецтв та використовувати їх у педагогічній діяльності

ФК 11 Здатність вільно володіти українською мовою, адекватно використовувати мовні ресурси, демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетенції в процесі фахової і міжособистісної комунікації, володіти різними засобами мовної поведінки в різних комунікативних контекстах.

4. Результати навчання

ПРН 6. Знає провідні тенденції розвитку світового літературного процесу, специфіку його перебігу в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів; твори світової класики й сучасності у взаємозв'язках з вітчизняною літературою й культурою.

ПРН 13. Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні технології.

ПРН 15. Володіє різними видами аналізу художнього твору, визначає його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції та новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної культури.

ПРН 16. Розрізняє епохи (періоди), напрями, течії, жанри, стилі української і світової літератури за їх сутнісними характеристиками й у взаємодії.

ПРН 17. Порівнює мовні та літературні факти, явища, визначає їхні подібності й відмінності.

ПРН 18. Використовує гуманістичний потенціал української і світової літератури для формування духовного світу юного покоління громадян України.

ПРН 28. Керується у своїй діяльності принципами толерантності, творчого діалогу, співробітництва, взаємоповаги до всіх учасників освітнього процесу.

ПРН 29. Ефективно спілкується в колективі, науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; виступає перед аудиторією, бере участь у дискусіях, обстоює власну думку (позицію), дотримується культури поведінки й мовленнєвого спілкування.

5. Програма освітнього компоненту

БЛОК 1.

Тема 1. Своєрідність розвитку зарубіжної літератури першої половини ХХ століття. Новаторство драматургії: «Нова драма», «драма-дискусія». Своєрідність культурно-історичного розвитку літератури першої половини ХХ століття. Періодизація. Стили, напрями. Розвиток драматургії. Значення творчості Б. Брехта для подальшого розвитку драматургії. Теорія епічного театру Б. Брехта.

Тема 2. Англійська драматургія кінця ХІХ– початку ХХ століття. Своєрідність розвитку літератури Англії кінця ХІХ– початку ХХ століття:

історичні умови; вплив представників англійської філософії на літературу; літературні напрями цього періоду. Творчість Б. Шоу та її значення для світової літератури: творчий шлях письменника; естетика Б. Шоу; філософські погляди; «Дім, де розбиваються серця», «Професія місіс Уоррен»: ідейно-тематичний зміст, сюжет, конфлікт творів.

Тема 3. Творчість Е. Золя. Творчість Е. Золя. Естетичні принципи натуралізму. Задум епопеї «Ругон-Маккари». Проблематика епопеї. Поетика роману «Жерміналь». Значення творчості Е. Золя для подальшого розвитку літератури.

Тема 4. Поетичне мистецтво кінця ХІХ– поч. ХХ ст. Сюрреалізм у поетичному мистецтві. Новаторство Р.М. Рільке. Творчість Г. Лорка. А. Бретон та поезія сюрреалізму. Естетичні засади творчості французьких поетів-символістів. Ш. Бодлер «Квіти зла»: структура збірки, сенс назви, тема краси й смерті, метафори та символи у поезіях Бодлера.

Тема 5. Поетичне мистецтво І половини ХХ століття. Новаторський характер поезії початку ХХ століття. Творчість Т.С. Еліота – експресіоніста: аналіз ідіостилю письменника. Ідейно-художній аналіз творів і збірок («Суїни серед солов'їв», «Порожні люди»). Поема Т.С. Еліота «Безплідна земля»: аналіз структури твору, міфопоетичний аспект поеми. Багатогранність поетичної спадщини Рільке Р.М. Ідейно-художній аналіз творів «Згаси мій зір», «Сонети до Орфея».

Тема 6. Художня своєрідність творчості С. Маларме. Проблематика творів. Новаторство письменника. Періодизація творчості М. Метерлінка (аналіз твору «Синій птах»); багатогранність поетичної спадщини П. Верлена, А. Рембо. Новаторство Ш. Бодлера (збірка «Квіти зла»).

Тема 7. Проблематика поетичної творчості представників «срібного століття». Літературні напрями і течії. Творчість Г. Ахматової. Творчість О. Блока. Творчість Д. Мережковського. Творчість К. Бальмонта, Творчість С. Єсеніна

Тема 8. Творчість Т. Драйзера «Американська трагедія». Поняття «американська трагедія». Проблематика роману Т. Драйзера «Американська трагедія». Сюжетно-композиційні особливості роману. Психологізм. Образна система.

Тема 9. Творчість Джека Лондона «Мартін Іден», «Час не чекає». Характеристика ранньої творчості Дж. Лондона. Особливості творчого методу письменника. Проблема позитивного героя. Характер романтики у творах «північного» циклу. Роман «Мартін Іден» і проблема мистецтва у буржуазному суспільстві. Поетикальні виміри твору «Час не чекає».

Тема 10. Творчість Томаса Манна («Будденброки») і Генріха Манна («Учитель Гнус»). Періодизація творчості Т. Манна. Проблематика творів письменника. Ознаки натуралізму у романі Т. Манна «Будденброки». Образна система твору. Багатопроblemність творчої спадщини Г. Манна. Сюжетно-композиційні особливості твору «Учитель Гнус».

Тема 11. Література Норвегії. Творчість Г. Ібсена «Ляльковий дім»; К. Гамсун «Соки землі». Культурно-історичні умови розвитку літератури Норвегії ХХ століття. Новаторство Г. Ібсена у драматургії. Соціально-психологічний конфлікт драм Г. Ібсена. Проблематика п'єси «Ляльковий дім».

Творчість К. Гамсуна. Проблематика твору К. Гамсуна «Соки землі».

Тема 12. Екзистенціалізм у зарубіжній літературі: принципи, персоналії, філософське підґрунтя Специфіка розвитку екзистенціалізму (філософське підґрунтя, естетичні принципи). Основні категорії екзистенціалізму. Творчий шлях Ж. П. Сартра. Есе Ж.-П. Сартра «Уява» як маніфест екзистенціалістів. Проблема індивідуальної свідомості у творах Ж. П. Сартра. Проблематика творів А. Камю. «Сторонній» А. Камю як художній маніфест концепції абсурду.

Тема 13. Екзистенціалізм у французькій літературі ХХ століття. Своєрідність розвитку екзистенціалізму у Франції. Вплив філософських течій й ідей. Концепт «чужий» у творах письменників екзистенціалістів (загальний огляд). Роман Жана Поля Сартра «Нудота» як знаковий твір доби екзистенціалізму. Проблематика, розуміння Сартром можливостей виходу людини з екзистенційного відчаю. Психологізм і характеристика головного персонажа. «Філософія абсурду» і «філософія бунту» А. Камю. Становлення і розвиток філософських поглядів. Абсурдність світу у повісті А. Камю «Сторонній». Роман А. Камю «Чума» як метафора абсурдності війни. Часопросторова організація твору. Образна система.

Тема 14. Війна і повосення у творчості письменників ХХ століття. Поняття «втрачене покоління». Тема «втраченого покоління» у творчості Е.М. Ремарка. Автобіографічні моменти у романі «На Західному фронті без змін». Пацифізм роману. Періодизація творчості Е. Хемінгуея. Тема «втраченого покоління» у творчості письменника.

Тема 15. Антивоєнна тематика творів ХХ століття. Аналіз статей науковців, присвячених дослідженню літератури «втраченого покоління». Творчий шлях Еріха Марії Ремарка. Особливості хронотопної організації романів «На західному фронті без змін», «Три товариші». Образна система роману «Три товариші». Сюжетно-композиційні особливості роману «На західному фронті без змін». Реалістична манера оповіді як основа ідіостилію письменника. Засудження війни у творі Е. Хемінгуея «Прощавай, зброє!»: філософське осмислення дійсності. Образ головного персонажа.

Тема 16. Творчість Е. Гемінгуея «Старий і море», «По кому подзвін». Творчий шлях Е. Гемінгуея. Філософські погляди. Проблематика і філософія твору «Старий і море». Образна система роману «По кому подзвін». Психологізм роману і часопросторова організація.

Тема 17. Творчість Дж. Оруелла. Творчий шлях Дж. Оруелла. Антиутопія у творах письменника. Проблематика роману «1984». Виміри існування особистості у романі. Основні принципи ідеології як відображення сутності тоталітарної філософії (війна – мир;

свобода – рабство, незнання – сила). Образ Старшого брата як метафора режиму. Мова тоталітаризму у романі.

БЛОК 2. Розвиток літератури II половини XX століття

Тема 18. Інтелектуальна проза XX століття. “Інтелектуальний роман” як новий вид філософської прози XX ст. Ігровий принцип творчості Г. Гессе. Осягнення східної філософії, специфіки східної свідомості в епоху “присмерку Європи”. Світ особистості у романі “Степовий вовк”. Композиція роману “Степовий вовк”: естетика музичного жанру фуґи, значення есе “Трактат про Степового вовка”. Поетикальні вектори роману Т. Манна «Чарівна гора».

Тема 19. Інтелектуальний/філософський роман XX століття. Риси інтелектуальної прози. Роман Г. Гессе «Степовий вовк» – розкриття сутності протиріч людської природи: своєрідність хронотопу твору; засоби характеротворення; реалізація філософських принципів у творі. Філософська проблематика роману М. Булгакова «Майстер і Маргарита». Інтертекстуальність (принцип гри) роману Дж. Фаулза «Волхв» («Маґ»)

Тема 20. Творчість Дж. Джойса «Улісс». Філософські й естетичні принципи Дж. Джойса. Стиль “потoku свідомості”. Характерні риси. Новаторство Дж. Джойса – проблема оповіді у романі “Улісс”. Оповідач, автор і герой у модерністському тексті. Прийом замовчування в тексті Дж. Джойса.

Тема 21. Творчість В. Вулф («Місіс Деллоуей»). Особливості творчої манери В. Вулф. Розуміння реальності В. Вулф. Особливості “потoku свідомості” у психологічних романах В. Вулф. Публіцистика В. Вулф. Естетизм письменниці, вплив М. Пруста. Своєрідність психологізму Вулф у творі «Місіс Деллоуей». Особливості часопростору твору «Місіс Деллоуей».

Тема 22. Своєрідність магічного реалізму в зарубіжній літературі: представники, поетикальні особливості художніх текстів. . Поєднання реального та фантастичного, надзвичайного та буденного, раціонального та ірраціонального, свідомого та підсвідомого у творах магічного реалізму. Г. Г. Маркес — теоретик «магічного реалізму». Історія написання роману «Сто років самотності». Морально-етична проблематика твору. Багатогранність творчої спадщини Х. Л. Борхеса.

Тема 23. Магічний реалізм в латино-американській літературі. Розвиток магічного реалізму в зарубіжній літературі. Самобутність талановитої особистості Хорхе Луїса Борхеса. Концепти культурної свідомості у творчості Борхеса («книга», «лабіринт, бібліотека» тощо). Аналіз збірки «Алеф». Риси магічного реалізму у романі Габріеля Гарсія Маркеса «Сто років самотності».

Тема 24. Література Сходу й Азії XX століття: представники, проблематика творів, філософське підґрунтя. Загальна характеристика літератур Японії та Китаю. Своєрідність стилю Ісікава Такубоку. Реформування японської класичної танка. Своєрідність творчості Кобо Абе.

Тема 25. Японська література. Творчість Кобо Абе. Творчий шлях письменника. Філософська й естетична основа творів. Мотив свободи і самотності у творах Кобо Абе.

проблематика творів, філософське підґрунтя												
Японська література. Творчість Кобо Абе	2		2									
Особливості літератури постмодернізму: персоналії, ознаки постмодернізму, інтертекстуальність як головна ознака постмодернізму	2	2										
Творчість Янусарі Кавабата: особливості становлення ідіостилю	4					4						
Творчість М. Булгакова	4					4						
Усього за 2 Блоком	30	8	6			16						
Усього	90	1 6	1 4			60						

7. Теми лекцій

№	Назва теми лекції та питання, що вивчаються	Кількість годин
	Своєрідність розвитку зарубіжної літератури першої половини ХХ століття. Новаторство драматургії: «Нова драма», «драма-дискусія». Своєрідність культурно-історичного розвитку літератури першої половини ХХ століття. Періодизація. Стилї, напрями. Розвиток драматургії. Значення творчості Б. Брехта для подальшого розвитку драматургії. Теорія епічного театру Б. Брехта.	2
	Поетичне мистецтво кінця ХІХ– поч. ХХ ст. Сюрреалізм у поетичному мистецтві. Новаторство Р.М. Рільке. Творчість Г. Лорка. А. Бретон та поезія сюрреалізму. Естетичні засади творчості французьких поетів-символістів. Ш. Бодлер “Квіти зла”: структура збірки, сенс назви, тема краси й смерті, метафори та символи у поезіях Бодлера.	2
	Екзистенціалізм у зарубіжній літературі: принципи, персоналії, філософське підґрунтя Специфіка розвитку екзистенціалізму (філософське підґрунтя, естетичні принципи). Основні категорії екзистенціалізму. Творчий шлях Ж. П. Сартра. Есе Ж.-П. Сартра “Уява”	2

	як маніфест екзистенціалістів. Проблема індивідуальної свідомості у творах Ж. П. Сартра. Проблематика творів А. Камю. “Сторонній” А. Камю як художній маніфест концепції абсурду.	
	Війна і повсення у творчості письменників ХХ століття. Поняття “втрачене покоління”. Тема “втраченого покоління” у творчості Е.М. Ремарка. Автобіографічні моменти у романі “На Західному фронті без змін”. Пацифізм роману. Періодизація творчості Е. Хемінгуея. Тема “втраченого покоління” у творчості письменника	4
	Інтелектуальна проза ХХ століття. “Інтелектуальний роман” як новий вид філософської прози ХХ ст. Ігровий принцип творчості Г. Гессе. Осягнення східної філософії, специфіки східної свідомості в епоху “присмерку Європи”. Світ особистості у романі “Степовий вовк”. Композиція роману “Степовий вовк”: естетика музичного жанру фуґи, значення есе “Трактат про Степового вовка”. Поетикальні вектори роману Т. Манна «Чарівна гора».	2
	Своєрідність магічного реалізму в зарубіжній літературі: представники, поетикальні особливості художніх текстів. . Поєднання реального та фантастичного, надзвичайного та буденного, раціонального та ірраціонального, свідомого та підсвідомого у творах магічного реалізму. Г. Г. Маркес — теоретик «магічного реалізму». Історія написання роману «Сто років самотності». Морально-етична проблематика твору. Багатогранність творчої спадщини Х. Л. Борхеса.	
	Література Сходу й Азії ХХ століття: представники, проблематика творів, філософське підґрунтя. Загальна характеристика літератур Японії та Китаю. Своєрідність стилю Ісікава Такубоку. Реформування японської класичної танка. Своєрідність творчості Кобо Абе.	
	Особливості літератури постмодернізму: персоналії, ознаки постмодернізму, інтертекстуальність як головна ознака постмодернізму. “Театр абсурду” в контексті історії авангарду. Його естетичні та філософські засади. Проблематика і художня своєрідність п’єс. Сміховий світ і трагічне в театрі абсурду (С. Беккет, Е. Йонеско). Теоретичні принципи, парадигма зіставлення “нового роману” із класичним типом. Основні тенденції у розвитку «нового роману».	

8. Теми семінарських занять

№	Назва теми заняття питання, що вивчаються	Форми контролю	Кількість годин
1	Англійська драматургія кінця XIX– початку XX століття. Своєрідність розвитку літератури Англії кінця XIX– початку XX століття: історичні умови; вплив представників англійської філософії на літературу; літературні напрями цього періоду. Творчість Б. Шоу та її значення для світової літератури: творчий шлях письменника; естетика Б. Шоу; філософські погляди; «Дім, де розбиваються серця», «Професія місіс Уоррен»: ідейно-тематичний зміст, сюжет, конфлікт творів.	Усна, фронтальне опитування, тестування, індивідуальні завдання	2
2	Поетичне мистецтво I половини XX століття. Новаторський характер поезії початку XX століття. Творчість Т.С. Еліота – експресіоніста: аналіз ідіостилю письменника. Ідейно-художній аналіз творів і збірок («Суїни серед солов'їв», «Порожні люди». Поема Т.С. Еліота «Безплідна земля»: аналіз структури твору, міфопоетичний аспект поеми. Багатогранність поетичної спадщини Рільке Р.М. Ідейно-художній аналіз творів «Згаси мій зір», «Сонети до Орфея».	Усна, фронтальне опитування, тестування, індивідуальні завдання	2
3	Екзистенціалізм у французькій літературі XX століття. Своєрідність розвитку екзистенціалізму у Франції. Вплив філософських течій й ідей. Концепт «чужий» у творах письменників екзистенціалістів (загальний огляд). Роман Жана Поля Сартра «Нудота» як знаковий твір доби екзистенціалізму. Проблематика, розуміння Сартром можливостей виходу людини з екзистенційного відчаю. Психологізм і характеристика головного персонажа. «Філософія абсурду» і «філософія бунту» А. Камю. Становлення і розвиток філософських поглядів. Абсурдність світу у повісті А. Камю «Сторонній». Роман А. Камю «Чума» як метафора абсурдності війни. Часопросторова організація твору. Образна система	Усна, фронтальне опитування, тестування, індивідуальні завдання	2
4	Антивоєнна тематика творів XX століття. Аналіз статей науковців, присвячених дослідженню літератури «втраченого покоління». Творчий шлях Еріха Марії	Усна, фронтальне опитування, тестування, індивідуальні	2

	Ремарка. Особливості хронотопної організації романів «На західному фронті без змін», «Три товариші». Образна система роману «Три товариші». Сюжетно-композиційні особливості роману «На західному фронті без змін». Реалістична манера оповіді як основа ідіостилю письменника. Засудження війни у творі Е. Хемінгуея «Прощавай, зброе!»: філософське осмислення дійсності. Образ головного персонажа.	завдання	
5	Інтелектуальний/філософський роман ХХ століття. Риси інтелектуальної прози. Роман Г. Гессе «Степовий вовк» – розкриття сутності протиріч людської природи: своєрідність хронотопу твору; засоби характеротворення; реалізація філософських принципів у творі. Філософська проблематика роману М. Булгакова «Майстер і Маргарита». Інтертекстуальність (принцип гри) роману Дж. Фаулза «Волхв» («Mag»)	Усна, фронтальне опитування, тестування, індивідуальні завдання	2
6	Магічний реалізм в латино-американській літературі. Розвиток магічного реалізму в зарубіжній літературі. Самобутність талановитої особистості Хорхе Луїса Борхеса. Концепти культурної свідомості у творчості Борхеса («книга», «лабіринт, бібліотека» тощо). Аналіз збірки «Алеф». Риси магічного реалізму у романі Габріеля Гарсія Маркеса «Сто років самотності».	Усна, фронтальне опитування, тестування, індивідуальні завдання	2
7	Японська література. Творчість Кобо Абе. Творчий шлях письменника. Філософська й естетична основа творів. Мотив свободи і самотності у творах Кобо Абе. Символи у романі «Жінка у пісках». Багатопроblemність твору. Поліфункціональність часопростору роману «Жінка у пісках».	Усна, фронтальне опитування, тестування, індивідуальні завдання	2

9. Самостійна робота

№	Теми і перелік питань, що виносять на самостійне опрацювання
1	Творчість Е. Золя. Творчість Е. Золя. Естетичні принципи натуралізму. Задум епопеї «Ругон-Маккари». Проблематика епопеї. Поетика роману «Жерміналь». Значення творчості Е. Золя для подальшого розвитку літератури.

2	Художня своєрідність творчості С. Маларме. Проблематика творів. Новаторство письменника. Періодизація творчості М. Метерлінка (аналіз твору «Синій птах»); багатогранність поетичної спадщини П. Верлена, А. Рембо. Новаторство Ш. Бодлера (збірка «Квіти зла»).
2	Проблематика поетичної творчості представників «срібного століття». Літературні напрями і течії. Творчість Г.Ахматової. Творчість О. Блока. Творчість Д. Мережковського. Творчість К. Бальмонта, Творчість С.Єсеніна
3	Творчість Т. Драйзера «Американська трагедія». Поняття “американська трагедія”. Проблематика роману Т. Драйзера «Американська трагедія». Сюжетно-композиційні особливості роману. Психологізм. Образна система.
4	Творчість Джека Лондона «Мартін Іден», «Час не чекає». Характеристика ранньої творчості Дж. Лондона. Особливості творчого методу письменника. Проблема позитивного героя. Характер романтики у творах “північного” циклу. Роман “Мартін Іден” і проблема мистецтва у буржуазному суспільстві. Поетикальні виміри твору «Час не чекає».
5	Творчість Томаса Манна («Будденброки») і Генріха Манна («Учитель Гнус»). Періодизація творчості Т. Манна. Проблематика творів письменника. Ознаки натуралізму у романі Т. Манна “Будденброки”. Образна система твору. Багатопроblemність творчої спадщини Г. Манна. Сюжетно-композиційні особливості твору «Учитель Гнус».
6	Література Норвегії. Творчість Г. Ібсена «Ляльковий дім»; К. Гамсун «Соки землі». Культурно-історичні умови розвитку літератури Норвегії ХХ століття. Новаторство Г. Ібсена у драматургії. Соціально-психологічний конфлікт драм Г. Ібсена. Проблематика п'єси “Ляльковий дім”. Творчість К. Гамсуна. Проблематика твору К. Гамсуна «Соки землі».
7	Творчість Е. Гемінгвея «Старий і море», «По кому подзвін». Творчий шлях Е. Гемінгвея. Філософські погляди. Проблематика і філософія твору «Старий і море». Образна система роману «По кому подзвін». Психологізм роману і часопросторова організація.
8	Творчість Дж. Оруелла. Творчий шлях Дж. Оруелла. Антиутопія у творах письменника. Проблематика роману «1984». Виміри існування особистості у романі. Основні принципи ідеології як відображення

	сутності тоталітарної філософії (війна – мир; свобода – рабство, незнання – сила). Образ Старшого брата як метафора режиму. Мова тоталітаризму у романі.
9	Творчість Дж. Джойса «Улісс». Філософські й естетичні принципи Дж. Джойса. Стиль “потоків свідомості”. Характерні риси. Новаторство Дж. Джойса – проблема оповіді у романі “Улісс”. Оповідач, автор і герой у модерністському тексті. Прийом замовчування в тексті Дж. Джойса.
10	Творчість В. Вулф («Місіс Деллоуей»). Особливості творчої манери В. Вулф. Розуміння реальності В. Вулф. Особливості “потоків свідомості” у психологічних романах В. Вулф. Публіцистика В. Вулф. Естетизм письменниці, вплив М. Пруста. Своєрідність психологізму Вулф у творі «Місіс Деллоуей». Особливості часопростору твору «Місіс Деллоуей».
11	Творчість Янусарі Кавабата: особливості становлення ідіостилю. Естетичні принципи Я.Кавабата та проблематика його творів. Зв’язок поетичної прози Кавабата з національними традиціями японської літератури. Проблематика творів.
12	Творчість М. Булгакова. Періодизація творчості М. Булгакова. тематика і проблематика творчості. Багатопроблемність роману «Майстер і Маргарита». Композиційні особливості роману «Майстер і Маргарита». Постмодерністські ознаки роману

10. Методи навчання

Семінар-дискусія, проектні технології, інтелект-карта, інтерактивна лекція, рольові ігри і/або ситуації.

11.Форми і методи контролю

Поточний, індивідуальні завдання, тести, модулі до двох періодичних контролів, підсумковий контроль

12.Критерії оцінювання відповідно до видів контролю

Загальна система оцінювання курсу	За семестр з курсу проводяться два періодичні контролі (ПКР), результати яких є складником результатів контрольних точок першої (КТ1) і другої (КТ2). Результати контрольної точки (КТ) є сумою поточного (ПК) і періодичного контролю (ПКР): $КТ = ПК + ПКР$. Максимальна кількість балів за контрольну точку (КТ) складає 50 балів. Максимальна кількість балів за
--	---

	<p>періодичний контроль (ПКР) становить 60 % від максимальної кількості балів за контрольну точку (КТ), тобто 30 балів. А 40 % балів, тобто решта балів контрольної точки, є бали за поточний контроль, а саме 20 балів. Результати поточного контролю обчислюються як середньозважена оцінок ($X_{\text{ср}}$) за діяльність студента на практичних (семінарських) заняттях, що входять в число певної контрольної точки. Для трансферу середньозваженої оцінки ($X_{\text{ср}}$) в бали, що входять до 40 % балів контрольної точки (КТ), треба скористатися формулою: $\text{ПК} = (X_{\text{ср}}) * 20 / 5$. Таким чином, якщо за поточний контроль (ПК) видів діяльності студента на всіх заняттях $X_{\text{ср}} = 4.1$ бали, які були до періодичного контролю (ПКР), то їх перерахування на 20 балів здійснюється так: $\text{ПК} = 4.1 * 20 / 5 = 4.1 * 4 = 16.4 // 16$ (балів). За періодичний контроль (ПКР) студентом отримано 30 балів. Тоді за контрольну точку (КТ) буде отримано $\text{КТ} = \text{ПК} + \text{ПКР} = 16 + 30 = 46$ (балів).</p> <p>Здобувач має право на підвищення результату тільки одного періодичного контролю (ПКР) протягом двох тижнів після його складання у випадку отримання незадовільної оцінки.</p> <p>Підсумковим контролем є іспит: (100 балів максимум за іспит+сума КТ1 і КТ): 2.</p>
<p>Практичні заняття</p>	<p>«5» – здобувач в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі розрахункові / тестові завдання. Здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.</p> <p>«4» – здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість розрахункових / тестових завдань. Студент здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, у яких можуть бути окремі несуттєві помилки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.</p> <p>«3» – здобувач в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових розрахунків, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину розрахункових / тестових завдань. Має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.</p> <p>«2» – здобувач не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових розрахунків, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішив окремі розрахункові / тестові завдання. Безсистемно відділяє випадкові ознаки вивченого; не вміє зробити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки.</p>
<p>Умови допуску до</p>	

підсумкового контролю	Здобувач зобов'язаний відпрацювати всі пропущені семінарські заняття протягом двох тижнів. Невідпрацьовані заняття (невиконання навчального плану) є підставою для недопущення здобувача до іспиту. Теми самостійної роботи входять до періодичних контролів і екзаменаційних білетів.
Іспит	Іспит проводиться в усній формі. Білет складається з 40 суджень (1 бал за кожне судження) і двох питань (30 балів за кожне питання), на які здобувач повинен дати розгорнуті відповіді.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C	задовільно	
64–73	D		
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Рекомендована література

1. Землянська А.В., Огульчанська О.А. Історія зарубіжної літератури II пол. XX- поч. XXI ст.: навч. посіб. Мелітополь: МДПУ, 2015. 159 с.
2. Помазан І. О. Історія зарубіжної літератури XX століття : підруч. для студ. гуманітар. ф-тів вищ. навч. закл.: Нар. укр. акад., [каф. українознав.]. Х. : Вид-во НУА, 2016. 264 с.

Додаткова література

1. Бабенко К.П. До технології інтегрованого аналізу роману Г. Гессе “Гра в бісер” // Зарубіжна література в навчальних закладах. 2004. №6. С. 25–28.
2. Вент О., Пастухова А. У пошуках Пірамід. Урок за романом Пауло Коельо «Алхімік» //Зарубіжна література в школах України. 2018. №11. С. 14–20.
3. Волощук Є.В. Г. Аполлінер і розвиток французької та європейської авангардистської поезії // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. 2003. №10. С. 41–47.
4. Волощук Є.В. На перетині гуманістичної та модерністської традицій: духовні джерела творчості Томаса Манна // Всесвітня література в середніх навчальних закладах. 2002. №12. С. 52–53.
5. Гладышев В.В. Изучение пьесы Б. Брехта “Мамаша Кураж и ее дети” в контексте эстетики эпического театра // Зарубіжна література в школах України. 2007. №6. С. 12–15.
6. Гмитрук Н. “Втрачена генерація” – хіба це проблема тільки Ремарка і Хемінгуея? // Зарубіжна література. 2001. Ч. 43. С. 1.
7. Давиденко Г. Й., Чайка О. М Історія зарубіжної літератури XIX-поч. XXст.: навч. посіб. Київ: Центр учбової літ-ри, 2009. 399 с.

8. Дітькова С. Приречені на самотність. До вивчення роману Ф.С. Фіцджеральда “Великий Гетсбі” // Всесвітня література і культура, 2005. №9. С. 13–18.
9. Історія зарубіжної літератури ХХст.: навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів / за ред. В.І. Кузьменка. - 2-ге вид., стер. Київ: Академія, 2012. 430.
10. Зарубіжна література ХІХ ст. Доба романтизму: підруч./ Д. С. Наливайко, К. О. ШаховаТернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2001. 415 с.
11. Експресіонізм : [збірник наукових праць] / упоряд. Т. Гаврилів. Івано-Франківськ, 2004.
12. Караменов Н. Птицы поют пальцами: французские модернисты конца ХІХ – начала ХХ в. // Всесвітня література та культура в навчальних закладах України. 2003. №10. С. 53–54; №11. С. 48–54.
13. Матюшкіна Т.П. Еміль Золя та його “новий роман” // Зарубіжна література. 2007. №4. С. 23–27.
14. Назарець В.М., Васильєв Є.М., Пелех Ю.В. “Візитна картка” М. Метерлінка // Всесвітня література та культура в середніх навчальних закладах України. 2006. №1. С. 25–27.
15. Назарець В.М., Васильєв Є.М. Художні світи Аполлінера та Рільке: до вивчення творчості поетів // Всесвітня література та культура. 2002. №10. С. 47–51.
16. Константинова М., Ларіонова Н. Новаторство драматургії Бертольда Брехта. Інтегрований урок // Зарубіжна література в школах України. 2019. №7-8. С. 52–56
17. Несторова Л. Сумна радість поезії Ф.Г. Лорки // Зарубіжна література. 2006. №1. С. 6–9.
18. Осипович І. Пошук нових засад і форм у західній поезії ХХ століття. Творчість Ф.Г. Лорки. Своєрідність художньо-поетичного світу // Зарубіжна література. 2005. №2. С. 42–44.
19. Огульчанська О.А. Поетикальні вектори романів Еміля Золя «Жерміналь» й Івана Франка «Борислав сміється» // Українські студії в європейському контексті. №3, 2021. С. 142 – 145.
20. Огульчанська О.А. Свій/чужий хронотоп у романі Еріха Марії Ремарка «Час жити і час помирати» // Наукові записки. Серія: Філологічні науки. Кіровоград, 2016. С. 128 – 132.
21. Пригодій С. М. Американський романтизм. Полікритика: навч. посіб./ С. М. Пригодій, О. П. ГоренкоК.: Либідь, 2006. 440 с.
22. Соловцова І. Ібсен – реформатор європейської драми // Зарубіжна література. 2002. Ч. 17. С. 19–21.
23. Теорія літератури : [підручник] / за наук. ред. О. Галича. 2-ге вид. К. : Либідь, 2005. 488 с.
24. Фінчук Г.В. Революціонер в літературі: Е. Золя як фундатор західноєвропейського натуралізму // Зарубіжна література в школах України. 2007. №2. С. 51–54.
25. Хом’як Т.В. Світові війни очима Е.-М. Ремарка // Всесвітня література і культура. 2005. №6. С. 29–31
26. Шахова К. Музична стихія в Томаса Манна // Зарубіжна література. 2003. №36. С. 17–21.
27. Затонський Д. Роман П. Зюскінда «Запахи» у дзеркалі літературознавства // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. 2002. № 5–6. С. 71–74.
28. Євченко Н. Інтертекстуальність як засіб організації тексту у постмодерністському романі П. Зюскінда «Парфуми: Історія одного вбивці» // Вісник Житомирського державного університету, 2011. №55. С.177–182.
29. Методичні рекомендації для вищих навчальних закладів культури і мистецтв І–ІІ рівнів акредитації «Вивчення теми «Література Японії» в курсі зарубіжна література//уклад. А. Метельова. Вінниця: Нова книга, 2007. 40 с.

14. Інформаційні ресурси

1. www.nbu.gov.ua
2. <http://www.ukrlib.com.ua/>
3. <http://www.ukrlit.vn.ua/>
4. <http://www.ukrcenter.com/library/default.asp>
5. http://lucl.lucl.kiev.ua/start/lit_ukr.html
6. www.poetyka.uazone.net
7. www.ilnan.gov.ua
8. <http://pysar.net>

**МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

Кафедра української і зарубіжної літератури

ЗАТВЕРДЖЕНО НА ЗАСІДАННІ КАФЕДРИ
УКРАЇНСЬКОЇ І ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ
Завідувач кафедри

Акулова / Акулова № 20

(протокол № 1 від 31 08 2021 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ
ІСТОРІЯ СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ
для здобувачів вищої освіти**

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 01 Освіта

Спеціальність: 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)

Освітньо-професійна програма: 014.01 Середня освіта. Українська мова і література

Розробник: О.А. Огульчанська доцент, кандидат філологічних наук.

ПОГОДЖЕНО:
Гарант освітньої програми



ОЛЕКАСАНДР Юрченко